

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/37/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014200541
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014200541.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: A. L., štátny občan U., bytom E., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8404-5/2014-BA zo dňa 31. marca 2014, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. januára 2015, č. k. 21Scud/77/2014-54, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 14. januára 2015, č. k. 21Scud/77/2014-54, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 14. januára 2015, č. k. 21Scud/77/2014-54, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8404-5/2014-BA z 31. marca 2014 a žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím číslo 8404-5/2014-BA z 31. marca 2014, žalovaná v odvolacom správnom konaní zmenila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava č. 700-0206/2011-23 z 09. septembra 2011 tak, že zmenila časť prvostupňového rozhodnutia, keď vypustila text „... nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 09. apríla 2010“ a vložila text „... nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti (ďalej len „poistenie“) dňa 01. októbra 2010 podľa slovenskej legislatívy“. V ostatnej časti rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil. Žalovaná konštatovala, že žalobca bol vedený od 01. októbra 2010 do 31. januára 2012 v registri poistencov ako zamestnanec zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, Buková 22, ktorý bol zapísaný v registri zamestnávateľov vedeného Sociálnou poisťovňou, pobočka Trnava, od 07. apríla 2010. Reálny výkon činnosti zamestnancov uvedeného zamestnávateľa na území Slovenskej republiky, ani splnenie podmienok na určenie miesta podnikania však nebol v konaní preukázaný, preto žalobcovi poistenie nevzniklo. Žalobca namietal, neprimerané použitie čl. 11 (2) písm. a/ nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „nariadenie“) s tým, že voči nemu sa uplatňuje výlučne čl. 13 (3) nariadenia. Poukázal na to, že pracovnú zmluvu uzavrel v dobrej viere a bol pripravený prácu

vykonávať, a nemyslel si, že jeho zamestnávateľ vykonáva svoju činnosť v rozpore so zákonom. Z obsahu spisového materiálu krajský súd zistil, že zamestnávateľovi žalobcu Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, s miestom podnikania zaniklo živnostenské oprávnenie v celom rozsahu dňom 02. júna 2012 a z toho dôvodu stratil status zamestnávateľa, vymedzený v § 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), v dôsledku čoho už nemôže realizovať povinnosti, ktoré by ako zamestnávateľ žalobcu mal v súvislosti s jeho účasťou na poistení. Preto krajský súd nepovažoval za dôvodné pribrať označený subjekt za účastníka konania, lebo povinnosti zamestnávateľa, spojené s účasťou zamestnanca na poistení, by sa mohli vzťahovať len na existujúceho zamestnávateľa. Vo veci samej podľa názoru krajského súdu nebolo sporné, že žalobca vykonával samostatnú zárobkovú činnosť na území Poľskej republiky, avšak v správnom konaní vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalobca reálne, fakticky vykonával činnosť zamestnanca u zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING na území Slovenskej republiky - žalobca nepreukázal, že by od uzavretia pracovnej zmluvy u označeného zamestnávateľa vykonával dojednaný druh práce. Dospel preto k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu čl. 13 (3) nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, podľa ktorého „osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s ods. 1“. Z uvedených dôvodov považoval rozhodnutie žalovanej za súladné so zákonom a preto ho podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p.

Podaným odvolaním žalobca namietal, že rozsudkom súdu prvého stupňa boli porušené nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, č. 883/2004 a č. 465/2012. Svoju prácu pre GM Conzulting vykonával prísne a pravidelne, a túto skutočnosť dokumentoval správami o vykonanej činnosti. Svoju činnosť (rozdávanie vizitiek a s tým spojenú určitú prezentáciu služieb) nemohol vykonávať v sídle zamestnávateľa, ale v teréne, v rôznych obciach na území Slovenska. Namietal tiež, že sa nezúčastnil správneho konania na pobočke žalovanej v Trnave, nevedel ani o vykonávanej kontrole, ani o prebiehajúcom správnom konaní. O týchto skutočnostiach sa dozvedel až z doručeného rozhodnutia. Okolnosť, že zamestnávateľ ukončil svoju podnikateľskú činnosť, nemôže byť dôvodom na prenesenie celej zodpovednosti za jeho konanie na zamestnanca, ktorý uzavrel pracovnú zmluvu v dobrej viere. Poukázal okrem iného na to, že ani okolnosť, že príjmy zo závislej činnosti sú nižšie, ako si vyžaduje štátny poriadok na zabezpečenie minimálnej životnej úrovne, nie je v zmysle rozsudkov Súdneho dvora EÚ (vo veci 53/81 Levin a C-317/93, Nolte) prekážkou uznať osobu, ktorá ju vykonáva, za zamestnanca a obmedzená výška odmeny nemôže mať vplyv na štatút zamestnanca (C-10/05, Mattern a Cikotic). Prijatie predpokladu, že žalobca by mal mať vydaný formulár A1 považuje za porušenie čl. 19 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 987/2009; pre zamestnanca má podstatný význam registračný list, ktorý potvrdzuje prihlásenie zamestnanca do systému sociálneho zabezpečenia na základe uzavretej pracovnej zmluvy. Žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná sa vo vyjadrení k odvolaniu pridržiavala dôvodov svojho rozhodnutia a vyjadrenia k odvolaniu. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Zamestnávateľom žalobcu od 01. októbra 2010 podľa pracovnej zmluvy bol Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, IČO: 45 506 108, so sídlom Buková 22, Buková. Zamestnávateľom teda bola fyzická osoba: Grzegorz Jan Maliński, rod. číslo XY, bytom B.

Podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „živnostenský zákon“) živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť,

za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Zánik živnostenského oprávnenia má iba ten dôsledok, že fyzická osoba už nie je oprávnená vykonávať živnosť. Zánikom živnostenského oprávnenia však nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy. Nedochádza preto ani k zániku zodpovedností, ktoré takej fyzickej osobe ako zamestnávateľovi vznikli podľa predpisov sociálneho poistenia.

Grzegorz Jan Maliński bol účastníkom správneho konania aj po zániku jeho živnostenského oprávnenia v súlade s § 173 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať, alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona.

Vzhľadom na uvedené záver krajského súdu, že v dôsledku zániku živnostenského oprávnenia zamestnávateľovi žalobcu dňom 02. júna 2012 a straty jeho statusu zamestnávateľa (§ 7 zákona č. 461/2003 Z.z.) už Grzegorz Jan Maliński nemôže realizovať povinnosti zamestnávateľa v súvislosti s účasťou žalobcu na poistení, bol nesprávny. Ustanovenie § 7 zákona č. 461/2003 Z.z. neupravuje otázku zániku zodpovednosti v oblasti sociálneho poistenia.

Krajský súd preto postupoval nesprávne, keď do konania ako účastníka nepribral Grzegorza Jana Malińskiego podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Odvolací súd z toho dôvodu rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania Grzegorza Jana Malińskiego, vec znovu prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.